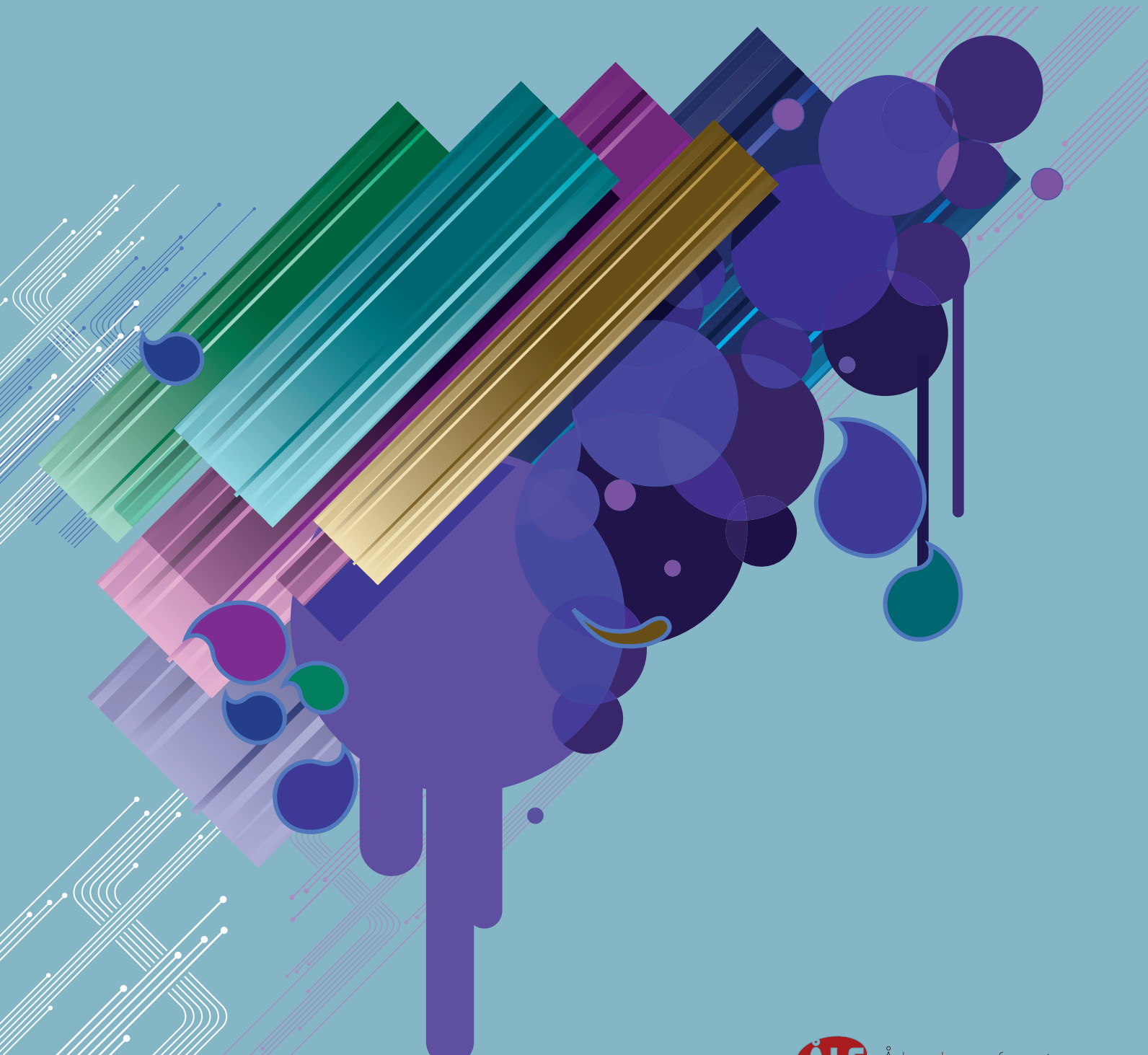

SKOLEN

Særnummer GF marts 2015

GENERALFORSAMLING

GF 2015

2. Din generalforsamling begynder her

3. **Repræsentanter for både den strejkeivrige og pragmatikeren**
Katrine, Charlotte og Erik blev for første gang valgt ind i styrelsen sidste år. De gør status over deres første år med styrelsesarbejdet.

4. **Lærernes motivation skal genskabes**
Ingen kan være tjent med, at medarbejdere i så vigtig et job mister lysten til at gå på arbejde og ikke vil anbefale deres arbejdsplads til venner og bekendte. Lærernes motivation skal genskabes, siger formanden for Århus Lærerforening. Læs interview med Jesper Skorstengaard.

12. Dagsorden

Debatoplæg

6. Lærerne i Aarhus brænder for opgaven

Det er ekstremt vigtigt, at den enkelte lærer kan få lov at engagere sig, udvikle, nytænke og gøre en forskel – uden at blive syg af det.

8. Arbejdstid i snævre rammer

Vi står stadig med den udfordring, at der skal undervises mere af den enkelte lærer for at kunne indfri folkeskolereformens krav med deraf følgende pres på forberedelsestiden.

10. Vi ved, hvad det vil sige at undervise

Der er brug for en ny pædagogisk diskussion, der tager udgangspunkt i det vi ved men samtidig udfordrer og bringer os videre. I den debat har lærerne de stærkeste argumenter.

SKOLEN udgives af Århus Lærerforening

Grønnegade 80, 2. · 8000 Aarhus C

8613 0388 · 133@dlf.org

Redaktion: Martin Bundorph Lauritzen (ansvarshavende og annonceeksportation).

SKOLENs leder skrives af formandskabet.

Øvrige artikler udtrykker ikke nødvendigvis

foreningens holdninger.

Layout og tryk: Zeuner Grafisk as

Skovdalsvej 22 · 8300 Odder · 8746 4010

www.zeuner.dk

Find ÅLF på Facebook

www.facebook.com/aalf.dk

Næste nummer af SKOLEN:

Udkommer: 26. maj (3/2015)

Artikelforslag og ideer kan sendes til SKOLENs redaktion på 133@dlf.org

Artikelforslag og ideer kan sendes til SKOLENs redaktion på mala@dlf.org

Af formand Jesper Skorstengaard og næstformand Dorte Ryom Fisker

Din generalforsamling begynder her

Kære medlem

Du sidder nu med en særudgave af vores medlemsblad, som bryder med en årelang tradition i Århus Lærerforening. Foreningens konsulenter og styrelsesmedlemmer har førhen op til den årlige generalforsamling udgivet den såkaldte Skriftlige Beretning. Den har været et faktuel tilbageblik på, hvad Århus Lærerforening har foretaget sig under overskrifterne faglige, pædagogisk og organisatoriske forhold. De overskrifter har bestemt formen for debatten på selve generalforsamlingen.

I år har styrelsen valgt at lægge op til en bredere debat. Den kickstarter i dette blad med artikler og interviews, der rummer masser af holdninger og synpunkter fra politisk valgte, tillidsrepræsentanter og fra konsulenterne i Århus Lærerforening.

Bladet indeholder tre temaartikler, der er tænkt som debatoplæg til generalforsamlingen. To af artiklerne handler om vores største udfordringer lige nu: det psykiske arbejdsmiljø på skolerne og lærernes arbejdstid.

Den tredje artikel berører temaet folkeskolens formål, reformens mål og dannelse. Det er vores overbevisning, at vi også gennem en pædagogisk argumentation, kan påvirke de rammer, der er sat omkring skolen.

Vi glæder os til at se dig til en meget vigtig generalforsamling og debat i Århus Lærerforening den 20. marts på Hotel Scandic Aarhus City.

» Så ramte den nye virkelighed i august, hvor ideer og intentioner nu ikke længere var synlige i hverdagen.

Organisering og struktur og de manglende muligheder for at mødes med relevante samarbejdspartnere kom til at fylde. De fagdidaktiske drøftelser og overvejelser, almindidaktikken samt muligheden for at udvikle og tilpasse undervisningen i forhold til emne, klasse og elev blev mindre og mindre

(Majbrith Frøsig, TR på Samsøgades Skole)

Repræsentanter for både den strejkeivrige og pragmatikeren

Katrine, Charlotte og Erik blev for første gang valgt ind i styrelsen sidste år. Her gør de status over deres første år med styrelsesarbejdet

Af Katrine Vinther Nielsen, Beder Skole, Charlotte Ipsen, Elsted Skole og Erik Cloyd Ebsen, PPR

At gå fra at skulle forholde sig til kolleger på en arbejdsplads til at repræsentere alle kollegerne på skoler og institutioner i hele kredsen er noget af en mundfuld. Det af tvinger både respekt og ydmyghed. Vi skal agere professionelt på vegne af alle medlemmer i Aarhus og Samsø. Det forpligter.

Begge ben er vigtige

Vores tilgange til arbejdet i styrelsen er forskellige. Vi er ikke nødvendigvis enige men oplever samstemmende, at en række temaer står klarere efter at have haft mulighed for at arbejde så intenst med fx arbejdstidsaftalen for lærerne i Aarhus:

Danmarks Lærereforening skal varetage medlemmernes interesser i forhold til både det faglige og det pædagogiske ben. Det giver god mening, for uden at medtænke pædagogikken kan vi ikke argumentere for bedre arbejdsforhold. Vi taler ofte kun om arbejdstid, løn og undervisningstimetale. Men det handler jo for mange kolleger om at kunne levere en faglig og pædagogisk indsats i forhold

til deres elever. De vil være sig selv og deres arbejde bekendt. Det hænger nøje sammen med den enkelte lærers oplevelse af motivation og arbejdsglæde. Derfor savner vi en debat om den pædagogiske vision for folkeskolen. Den udeblev med hasteindførelsen af skolereformen.

Fremgang skabes af mennesker

I forhold til Aarhusaftalen vil nogen sikkert mene, at vi bare skulle arbejde efter Lov 409, lægge armene over kors og sige: Så kan I ligge, som I har ret og vente på, at det måske går over af sig selv. Men er det udtryk for lærerprofessionalisme? Vi tror på, at fremgang skabes bedst af mennesker, der tager ansvar for tingene og for hinanden. Men vi bliver nødt til at have et langt lys på udviklingsmulighederne. Det er ikke sikkert, at vi kan love lærerne i Aarhus bedre arbejdsvilkår i morgen, men med Aarhusaftalen i hånden går vi den rigtige vej.

Pølser eller politik?

Århus Lærereforening rummer medlemmer fra folkeskolerne, specialskolerne og de undervisere, som indtil videre går under den ret upræcise betegnelse 'de mindre medlemsgrupper'. Vi er en forening, hvor mange holdninger skal mødes, lige fra den strejkeivrige til den pragmatiske ildsjæl. Her ligger udfordringen og fordringen, for vi ønsker alle ordentlige arbejdsvilkår.

Vi diskuterer ofte i styrelsen, hvad er vigtigst: Pølser eller politik? Skal det fagpolitiske være det bærende, eller er det også fagpolitisk at styrke fællesskabet? Det spørgsmål vil vi nok i dag svare anderledes på end for et år siden. Vi er en mangfoldig forening, som skal

rumme de forskellige behov og ønsker. Dialogen med medlemmerne er det allervigtigste, og så er det ikke vigtigt, om vi mødes over en pølse eller en politisk iscenesat drøftelse.

Demokrati tager tid

Vi har fået et mere nuanceret og helt billede af folkeskolereformen, arbejdstid, inklusion og OK15. Samtidig har vi haft mulighed for at påvirke beslutningerne blandt andet med OK-krav, og vi har oplevet stor lydhørhed i forhold til de mindre medlemsgruppers forhold.

Men styrelsesarbejdet kan også være småfrustrerende. Men politiske løsninger og demokratiske processer tager tid. Så vores handleparathed tvinges ofte ud i benhårde prioriteringer.

Som ny i styrelsen siger det vel næsten sig selv, at vi med vores mange spørgsmål også får skubbet lidt til de eksisterende praksisser – og på den måde er med til at udvikle Århus Lærereforening som organisation.

Århus Lærereforening ledes af en styrelse på 12 medlemmer inkl. formand og næstformand. Styrelsen vælges på generalforsamlingen i lige år for en periode på 2 år med tiltrædelse 1. april. På torsdage holdes møder i styrelsen og i to faste arbejdsgrupper.

Lærernes motivation skal genskabes

Med regeringens lovindgreb i 2013 blev lærerne slået tilbage til start. Men selvom der hele tiden opstår nye dilemmaer og tingene ikke forandres hurtigt nok, arbejder vi os fremad på nye måder, siger formand for Århus Lærerforening Jesper Skorstengaard

Af Martin Bundorph Lauritzen

Hvordan tilpasser organisationen Århus Lærerforening sig til konstante forandringer?

Vi har en række velfungerende strukturer. For det første er det unikt, at vi som fagforening har tillidsrepræsentanter på alle arbejdspladser. De er dygtige, veluddannede og har fingeren på pulsen i forhold til medlemmerne. De giver os et værdifuldt og uundværligt indblik i, hvordan hverdagen til enhver tid ser ud på arbejdspladserne, ligesom de sikrer kommunikationen fra foreningen til medlemmerne.

Vi har de senere år lagt stor vægt på, at tillidsrepræsentanterne får indsigt i ledelse, så de kan bruge dette - også i deres forhandlinger.

» Der hænger en masse gode historier på træerne lige til at plukke ned og dele ud af

For det andet er vi som forening begunstiget af et setup med dygtige og kompetente konsulenter, som både kan rådgive medlemmerne individuelt men også give kvalificeret sparring i forhold til de politiske initiativer, vi tager som forening.

For det tredje insisterer vi på at have et tæt, løbende samarbejde med skolelederne, forvaltning og politikere. Det er heldigvis gensidigt. På den måde bringer vi medlemmernes vilkår i spil hver eneste gang, vi har lejlighed til det. Vi gør det generelt men så sandelig også skolevis.

Endelig vil jeg nævne, at vi de senere år har fået etableret nogle netværk, som

vi dyrker meget bevidst. Man får ingen indflydelse som organisation, hvis ens modpart opfatter en som kontrær eller som principprytter. I dag er vi er nødt til at samarbejde på en række niveauer, hvis vi vil være med i beslutningerne.

Kan du bevare optimismen?

Ja det kan jeg godt. Lærerjobbet er det vigtigste job. Der vil til enhver tid være nogen, der er interesseret i at gøre skolen 'bedre'. Magthaverne vil altid blande sig. Men den energi, det giver at være en del af skolen, giver håb. Vi har noget at kæmpe for. Danmark har tradition for en skole med et dannende og opdragende sigte. Det skal vi værne om. Vi skal prioritere det faglige højt, men det må ikke blive på bekostning af et bredere dannelsesperspektiv. Det vil gøre Danmark til et fattigt samfund. Vores børn og unge kan og skal ikke puttes i regneark!

Jeg er overbevist om, at fællesskabet altid vil sejre. Jeg ser en tendens til, at vi er ved at gå væk fra kun at dyrke os selv til en erkendelse af, at vi er og kan noget i kraft af hinanden. Det giver også optimisme.

» Aarhusaftalen er bestemt ikke en optimal aftale, hvis sammenligningsgrundlaget er A08 eller A05

Århus Lærerforening kaster en masse energi og personaleressourcer ind i en lokal aftale, der allerede nu har måttet justeres. Har det været umagen værd?

Jeg ser en tendens til, at vi er ved at gå væk fra kun at dyrke os selv til en erkendelse af, at vi er og kan noget i kraft af hinanden, siger Jesper Skorstengaard.

Ja, det er jeg helt overbevist om. Aarhusaftalen er bestemt ikke en optimal aftale, hvis sammenligningsgrundlaget er A08 eller A05. Men vi er nødt til at erkende, at vi efter lockouten og det efterfølgende lovindgreb, blev slået tilbage til start. Aarhusaftalen er den platform, hvorfra vi kan ændre og forbedre forholdene. Herfra kan det kun gå fremad. Århus Lærerforening skal være med i det rum, hvor beslutningerne om medlemmernes vilkår tages. En aftale giver et sæt spilleregler, der holder dialogen levende. Aarhusaftalen er også en ramme, hvorfra TR og ledelse kan finde løsninger i fællesskab. At den lokale dialog er vigtig, har KL jo også nu erkendt i forbindelse med forliget om den centrale aftale på det kommunale område.

Kommer der en Aarhusaftale version 3?

Formodentlig. Vi skal gøre os klart, at vores virkelighed forandrer sig hastigt, og prioriteringen af midler i det offentlige er gået ned ad bakke. Der er ingen tegn i sol og måne på, at der kommer flere penge. Vi er nødt til at forventningsafstemme. Det kan vi bedst i form af en aftale, som løbende fornyes. Så jeg er ret sikker på Aarhusaftaler version 3, 4 og 5.

Med den justerede Aarhusaftale, der træder i kraft næste skoleår, er vi kommet et lille skridt nærmere at skabe en arbejdstidsaftale, der passer til lærerjobbet. Det kan virke som en provokerende påstand, når mange af vores medlemmer oplever, at reformen og ny arbejdstid har revet tæppet væk under deres profession. Men den aftale var det bedst opnåelige på det tidspunkt, og den er god at bygge videre på.

Privatskolerne lever af kunder i butikken og er ikke bange for at fremføre sine kvaliteter. Deres ventelister bugner. Har folkeskolerne ikke nogle gode varer på hylderne, som kan tage konkurrencen op med privatskolerne?

Jeg ser nødt, at privat- og folkeskolerne kastes ud i en ultra-liberal konkurrence mod hinanden. Men vi har som folkeskole været i defensiven med hensyn til at fortælle, hvad vi kan og de fantastiske resultater, vi opnår. Vi har dukket nakken i forhold til PISA og TV-udsendelser om undervisningen i asiatiske lande. Der har

alt for længe kørt en debat, som levner et indtryk af, at Danmark, på grund af folkeskolen, nærmer sig en form for analfabetisme. Intet kan være mere forkert. Danmark er berømt og anerkendt for lighed, tillid og tryghed. Det er værdier, som i høj grad afspejler den dannelse, vores unge henter gennem 10 år i den fælles skole. Vores unge ligger sammen med de finske i top med hensyn til politisk dannelse. Vores elever har flotte læseresultater og er fremragende til engelsk. Undersøgelser dokumenterer høj elevtrivsel og stor forældretilfredshed med skolen. Der hænger en masse gode historier på træerne lige til at plukke ned og dele ud af.

Vi har nogle børn og unge i skolesystemet, der har svært ved at klare sig og bliver marginaliseret. Det skal vi løse sammen. Men løsningerne er ikke at spejle sig i andre lande eller proklamere, at bare mere og mere af dette eller hint kan løse det. Det er en endimensionel tankegang, som vi har forsømt at give modstand. Vi har verdens bedste folkeskole, hvis vi kigger hele vejen rundt.

Men det kan vel være vanskeligt at formulere de gode historier, når lærernes trivsel er på nul-punktet også her i Aarhus?

Ja, og det må være det endelige wake-up-call. Ingen kan være tjent med, at medarbejdere i så vigtig et job mister lysten til at gå på arbejde og ikke vil anbefale deres arbejdsplads til venner og bekendte. Lærernes motivation skal genskabes. Her spiller en dygtig ledelse fx ind.

En ledelse, der kan kommunikere visioner og beslutninger ud til medarbejderne og får skabt en samhørighed om arbejdspladsens mål, højner medarbejderens motivation. APV'erne for skolerne i Aarhus peger også i den retning.

Har ledelsen alene ansvaret for lærernes motivation?

Nej, der skal selvfølgelig være tid til hele opgaven, og her er vi også nødt til at kigge på vores måde at organisere skolen på. 72 procent af skolerne i Aarhus har fx ikke ændret på lærernes planlægningsperioder trods reform og ændret arbejdstid. Vi må tænke skolens organisering anderledes, så undervisning og tilhørende forberedelse bliver styrende, når vi planlægger skoleåret. Det skal være synligt både på organiseringen og ledelsens adfærd, at skolevirkeligheden er så radikalt forandret. Hvis vi skal gøre noget for arbejdsmiljøet, så kræver det synlige handlinger.

Lærerne i Aarhus brænder for opgaven

Den enkelte lærer skal kunne engagere sig, udvikle, nytænke og gøre en forskel – uden at blive syg af det

Af Malene Vestergård, konsulent i Århus Lærerforening

– Og det er lige dér, når tiøren falder – når læsekoden knækkes, når gange giver mening, og når to stk. hydrogenatomer og ét oxygen bliver til vand – det er dér, jeg kan mærke, at jeg er det helt rigtige sted. For uanset skolereform, arbejdstid og alle de andre organisatoriske og politiske projekter, der er sat i søen i folkeskolen de sidste år, så er jeg lærer. Fordi det er verdens vigtigste arbejde - og fordi jeg er god til det.

Det udsagn hører jeg i let tilrettet version mange gange om ugen. For lærerne i Aarhus kan og vil noget med deres arbejde. De kæmper hver eneste dag for at give deres elever de bedste forudsætninger for at komme videre ud i livet med en god faglig og personlig ballast.

Nogen gange brænder de desværre så meget, at det kan være svært at få ambitioner og tid og rammer til at mødes.

For det er hårdt arbejde at være lærer. Og skolereform med øget undervisningstid og mindre forberedelse har ikke hjulpet på det.

En trist rekord

I 2013 havde Århus Lærerforening 450 samtaler med medlemmer - flere end nogensinde før. Hovedparten af de samtaler vedrørte arbejdspress og udfordringer med at få tid og opgaver til at balancere. I 2014 steg antallet af samtaler yderligere til 484. Det var en trist rekord, der igen blev slået.

For bag hver en samtale er en lærer,

som elsker sit job, men som er så presset på opgaven, at han eller hun er blevet syg eller er på vej til at blive det. For det er en udfordring at man som lærer aldrig bliver færdig. Der er altid et barn eller ung mere, der har brug for en nærværende voksen, som møder og støtter – faglig og socialt. Folkeskolen kan ikke overleve uden den engagerede lærer, som brænder for opgaven.

» Arbejdsglæden skal genskabes - der skal skabes plads og rum til at lykkes med kerneopgaven, så skal vi nok lykkes med at skabe verdens bedste folkeskole

Men man må ikke brænde op! Og derfor er det helt fundamentalt at få skabt en ramme, hvor den enkelte lærer kan få lov at engagere sig, udvikle, nytænke og gøre en forskel, men uden at blive syg af det.

Jeg mærker tydeligt i samtalerne, at arbejdstempoet er skruet op efter sommerferien, og at udfordringen med at få tid og opgaver til at mødes for alvor er udfordret.

Det er mængden af opgaver

Medlemmerne efterspørger redskaber til at være i den nye hverdag. Hvordan kan man opretholde det brændende engagement i opgaveløsningen samtidig med, at man alt for mange gange om ugen må konstatere, at man møder ind til timer, der ikke har været tid til at forberede? Århus Lærerforenings billede af samtalerne med medlemmerne blev bekræftet,

Anders Riishøj, TR på Strandskolen: Vi løber bare rigtig meget hurtigere i det nye skoleår. Det viser sig desværre hos os i et højere sygefravær, og desværre kan det også ind imellem betyde, at der er mindre overskud til at hjælpe kollegaerne, hvis de hænger lidt. Det har været rigtig godt at opleve, at Århus Lærerforening har fulgt op på vores trivsel og har kunnet bære vores oplevelser videre til Børn og Unge.

da Arbejdspladsvurderingerne for de enkelte skoler blev offentliggjort i december med alarmerende røde tal. Det var et generelt billede, at arbejdstempo og kvantitative krav var steget markant siden målingen et år tidligere.

» Bag hver en samtale er en lærer, som elsker sit job

Det står klart, at det ikke er tilstedeværelse, bevægelse eller nye måder at tænke fagene på, der presser mest. Det er mængden af opgaver uden tiden til at løse dem tilfredsstillende, der skaber dårlig trivsel.

Sygefraværet stiger igen

På baggrund af de røde arbejdspladsvurderinger igangsatte Århus Lærerforening en specifik proces med kontakt til tillidsrepræsentanter, faglig klubmøder, breve til medlemmerne, møder med skoleledelse og områdechefer. Det er en proces, som vi vil følge tæt i 2015 og insistere på, at der bliver sat handling bag ordene, så man som lærer i Aarhus kan gå på arbejde under ordentlige forhold.

For dårlig trivsel over for lang tid kan ses i sygefraværet – vi har slet og ret ikke råd til at have så dårligt et arbejdsmiljø på skolerne. Efter flere år hvor sygefraværet var faldet, er det igen kraftigt stigende. Fra 12,21 dage pr. ansat i 2013 til 14,29 i 2014. Og på godt dansk er det noget lort – for det koster for den enkelte, for skolen og

Top 5 – samtaletyper

1. Arbejdspres og inklusion
2. Fleksjob/aftebaserede job på særlige vilkår
3. Fysisk sygdom
4. Forflyttelse til anden skole
5. Samarbejdsvanskeligheder

for de øvrige kollegaer samlet, der må løbe hurtigere. Den onde cirkel skal brydes.

Vi skal insistere på arbejdsglæden

En af Århus Lærerforenings vigtigste opgaver er at sikre et godt arbejdsliv for den enkelte. Vi må igen og igen gøre opmærksom på, at det i sidste ende er læreren, der har ansvaret og kompetencen til at flytte og støtte den enkelte elev i at blive så dygtig, som han eller hun kan blive. Det kan kun ske, hvis læreren – helt banalt – er til stede og har det godt.

Begejstring og engagement hos den enkelte lærer smitter af på eleverne og dermed på deres motivation og læring. Så lad os nu starte der, hvor det hele begynder – ved læreren, i klassen, hos eleverne.

Arbejdsglæden skal genskabes – der skal skabes plads og rum til at lykkes med kerneopgaven, så skal vi nok lykkes med at skabe verdens bedste folkeskole.

For vi har verdens bedste lærere – de skal bare have lov.

Århus Lærerforenings samtaler med medlemmerne

2012: 337

2013: 450

2014: 484

Sygefraværdsdage pr. ansat på folkeskolerne i Aarhus Kommune

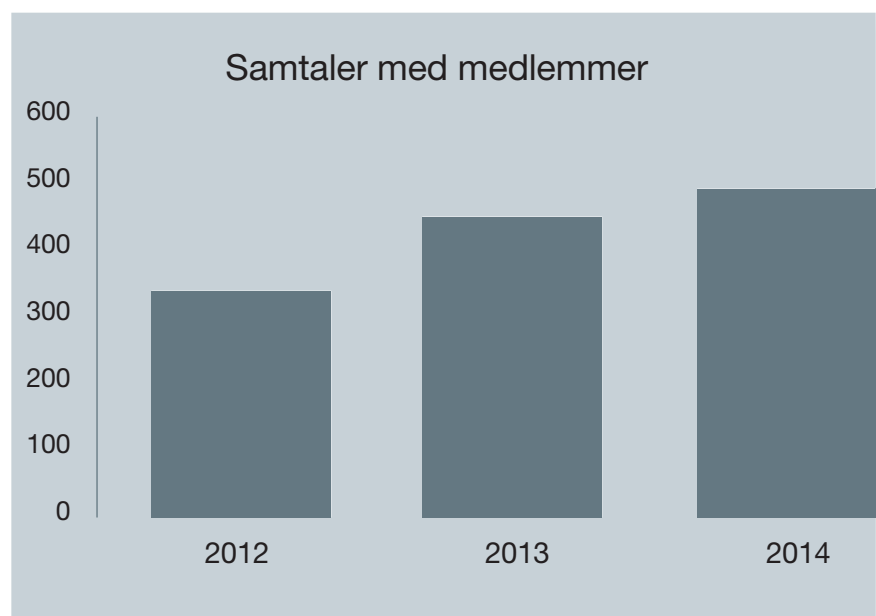
2013: 12,21

2014: 14,29

Medlemmer henvist til psykolog

2013: 55

2014: 73

Arbejdstid i snævre rammer

Trods justeringer kan Aarhusaftalen ikke ændre på, at de ydre rammevilkår har ændret sig. Vi står stadig med den udfordring, at der skal undervises mere af den enkelte lærer for at kunne indfri folkeskolereformens krav med deraf følgende pres på forberedelsestiden

Det skal gerne være sjovt, interessant og udfordrende at gå på arbejde. Men lige nu oplever vi imidlertid, at medlemmerne er pressede, og at det er mere end udfordrende for mange at møde på arbejde. En stor del af Århus Lærerforenings medlemmer oplever det utilfredsstillende, at der ikke er tid nok til de opgaver, der skal løses. Årsagen hertil er ganske klar. Igennem en længere periode er antallet af lærere blevet kraftigt reduceret, og med folkesko-

» Aarhusaftalen var og er ikke en fantastisk aftale, men den er bedre end lovindgrebs bestemmelser

lereformen, som er stærkt underfinansieret, er ressourcerne nu så knappe, at der skal løbes hurtigere. Er det et vilkår, som man som lærer må acceptere på grund af de ændrede ydre rammer? Måske.

Der skal undervises mere

Hvis folkeskoleloven ikke ændres, og der ikke tildeles yderligere ressourcer til folkeskoleområdet, bliver det en præmis, at der skal undervises mere. Hvordan kan det så sikres, at lærerjobbet er attraktivt?

- Kan vi i budgetlægningen på de enkelte arbejdspladser påvirke ledelsen til skære poster fra og prioritere kroner til elever-

nes undervisning og dermed flere lærerstillinge og mere forberedelsestid?

- Kan vi ændre strukturen på de enkelte arbejdsdage, så der bliver mindre spildtid i arbejdsopgaverne og mere sammenhængende tid til forberedelse?
- Kan vi i højere grad dele egenudviklede undervisningsmaterialer lærerne imellem?
- Hvilke veje kan vi gå for at mindske forberedelsesopgaven?

Århus Lærerforening har ikke det endegyldige svar, men er kontinuerligt i dialog med medlemmer, skoleledere, forvaltningerne og øvrige interessenter for at finde løsninger og arbejder konstant for at sikre medlemmerne så gode arbejdsvilkår som muligt både i kraft af sagsbehandling for den enkelte og ved at arbejde på de store linjer.

Af Marius Lindersgaard og Søren Hein Bonde, konsulenter i Århus Lærerforening

Fra model til aftale

Hvordan opnås de bedst mulige arbejdsbetingelser for lærerne i Aarhus, når de ydre rammebetingelser har ændret sig markant? Det spørgsmål stillede vi os selv i kølvandet af lockouten, LOV 409 og vedtagelsen af en i øvrigt underfinansieret folkeskolereform.

Selvom lærerne stadig slikkede sårene efter lockouten i 2013, valgte vi i Århus Lærerforening, med generalforsamlingens mandat, at forsætte ad den konstruktive og dialogbaserede vej på arbejdstidsområdet. En vej, som var lagt året før med den lokalt indgåede arbejdstidsaftale kaldet Aarhusmodellen.

Realistisk set vidste vi godt, at vi var nødt til at trække en streg i sandet og se

Bill Vernegren, TR på Ellevangskolen: Jeg kunne ønske mig, at der blev mindre individuel forhandling for den enkelte lærer om tiden til andre opgaver end undervisningen. Jeg tror, at mange lærere føler sig alene i verden i forhold til at gøre ledelsen opmærksom på, at tiden ikke slår til og få justeret arbejdsbyrden hen over skoleåret. Derfor vil en aftale, der sikrer tiden til at levere et stykke arbejde, der rent faktisk opfylder lovkravene være et vigtigt mål at holde sig for øje. Min fornemmelse er, at der ikke er mange lærere, som i dag har mulighed for at opfylde de mange krav om læringsmålstyret undervisning og læring, evaluering, en mere alsidig skoledag, inklusion og undervisningsdifferentering, der stilles i forhold til den enkelte elev. Det er på sigt ikke en holdbar situation for lærere, elever, folkeskolen eller Danmark

fremad og få så meget indflydelse som muligt inden for de nye rammer. Hvis der ikke blev opnået et resultat, ville tilbagemeldt være lovindgrebs mere rigtige arbejdstidsregler.

Aarhusaftalen vol. 1

De lokale forhandlinger mundede ud i Aarhusaftalen, som trådte i kraft i skoleåret 2014/15. Det var og er ikke en fantastisk aftale, men som alternativ til

lovindgrebs bestemmelser, er det fortsat vores og Danmarks Lærerforenings vurdering, at Aarhusaftalen er bedre.

Aftalen sikrer:

- at lærerne har en vis mængde forberedelsestid,
- at der fortsat er en vis grad af autonomi i jobbet,
- at der som udgangspunkt ikke er tilstedeværelsespligt i den fulde arbejdstid.

Det har krævet rigtig meget af TR'ere og øvrige medlemmer at få aftalen til at leve ude på skolerne i indeværende skoleår. Aftalen sætter nemlig kun nogle overordnede rammer, der gennem dialog og samarbejde, skal udfyldes i den lokale virkelighed på hver enkelt skole. Det er således helt essentielt, at der både forud for arbejdets tilrettelæggelse og løbende igennem skoleåret er en god dialog mellem ledelse og medarbejdere om, hvordan arbejdet tilrettelægges på den bedste mulige måde til gavn for hele skolen.

Lov 409

- Regeringens lovindgreb, som afsluttede konflikten i foråret 2013.
- Definerer arbejdstiden i de kommuner og på de arbejdspladser, hvor der ikke er indgået lokale aftaler.

Aarhusaftalen 2014/15

- Lokalt forhandlet arbejdstidsaftale med bl.a. ÅLF, Aarhus Kommune – Børn og Unge – og Århus Skolelederforening som medunderskrivere.
- Trådte i kraft 1. august 2014.
- 35 timers tilstedeværelse på skolen i 42 uger.
- 215 timer til opgaver som er lærerinitierede (egenplanlægning og forældresamarbejde). Læreren definerer tid og sted for løsningen af opgaverne. Der skal udover de 215 timer være tid til individuel og fælles forberedelse i tilstedeværelsestiden.

Aarhusaftalen 2015/16

- Træder i kraft 1. august 2015.
- Øget grad af fleksibilitet således at der i dialog mellem ledelse og medarbejdere skabes mulighed for en mere fleksibel planlægning af medarbejdernes tilstedeværelse på skolerne.
- Tilstedeværelsen på 35 timer om ugen skal ses som et gennemsnit over et år og kan variere mellem 30-40 timer om ugen.
- Særligt fokus på nyuddannede.
- Anerkendelse af behovet for sammenhængende tid til forberedelse, herunder at der i begrænset omfang åbnes for møder for hele det pædagogiske personale efter klokken 17.00.

Aarhusaftalen vol.2

Allerede inden aftalen for alvor begyndte at virke ude på skolerne, blev vi sammen med arbejdsgiver opmærksomme på, at det var nødvendigt at se på, om vi kunne skabe lidt mere fleksibilitet i forhold til at skabe sammenhængende tid til forberedelse og samarbejde. Ligeledes stod det klart, at der mange steder ikke har været den fornødne forudgående og løbende dialog mellem medarbejdere og ledere, med hen syn til at tale om opgaver og tid til disse.

» Hvilke veje kan vi gå for at mindske forberedelsesopgaven?

På baggrund af disse og øvrige erfaringer blev aftalen derfor justeret i november 2014 med virkning fra skoleåret 2015/16. Vi er helt beviste om, at de aftalte justeringer ikke giver mere tid, men alene skal forpligtede arbejdsgiver på, at der via dialog og øget fleksibilitet, skal skabes en planlægning, hvor den enkelte lærer kan se en sammenhæng mellem opgaven, der skal løses, og placeringen af arbejdstid.

Vi ved, hvad det vil sige at undervise

Der er brug for en ny pædagogisk diskussion, der tager udgangspunkt i det vi ved men samtidig udfordrer og bringer os videre. I den debat har lærerne de stærkeste argumenter

Af Dorthe Ryom Fisker, næstformand i Århus Lærerforening

get af en stærk fagdidaktik og muligheden for at udvikle og tilpasse undervisningen i forhold til emne, den enkelte klasse og enkelte elev. De fagdidaktiske overvejelser, almindidaktikken og gode relationer til eleverne skal være til stede i enhver undervisningssituation.

Pædagogik og didaktik – de vigtige argumenter

Det er nærliggende at spørge, om vi med de ressourcer, der tildeles folkeskolen og med den nuværende struktur og organisering, reelt kan løse opgaven?

» *Debatten om radikaliserer er et godt eksempel på, hvor vigtig folkeskolens dannelsesopgave er*

Der påhviler folkeskolen et stort ansvar og ikke mindst en stor samfundsopgave. Den kaldes derfor med rette for den vigtigste kulturbærende institution i Danmark.

Folkeskolens formål beskriver opgaven bredt. Vi skal uddanne eleverne fagligt, så de forberedes til videre uddannelse. Vi skal med demokratisk dannelse og kulturforståelse forberede eleverne til deltagelse og medansvar.

Den aktuelle debat om radikaliserer er et godt eksempel på, hvordan det omgivne samfund jævnligt stiller nye og omskiftelige krav til folkeskolens opgaver. Det viser, hvor vigtig dannelsesopgaven er. Debatten er en kærkommen lejlighed til et fornyet fokus på dannelse, fremfor et ensidigt fokus på elevernes faglighed.

Faglighed og dannelse er ikke modsætningen men hinandens forudsætning. Høj faglighed i undervisningen er betin-

Svaret må være nej. Derfor skal vi i højere grad rette blikket mod pædagogik og didaktik. Det er med pædagogisk argumentation, vi kommer på banen med mulighed for at påvirke rammerne. Vi skal have rammer, der gør det muligt at opfylde krav og målsætninger i lov og reform.

Ikke flere ressourcer – hvad så?

Der er ingen tvivl om, at faglighed og tid sammen med børnene er afgørende. Men tid til forberedelse og efterbehandling af undervisningen er mindst lige så afgørende, hvis folkeskolen skal lykkes med den samlede opgave. Med andre ord: Hvis dannelsen skal tilbage i fokus, skal vi rette blikket mod didaktik og tid til løsning af opgaverne. Men hvordan frigiver vi den tid, hvis den ikke kommer gennem øget ressourcetildeling?

- Kan vi organisere os anderledes?
- Kan vi bruge vores fagprofessionelle viden og udvikle vores samarbejde på den enkelte skole og skolerne imellem?
- Hvad kan nytænkes og prøves af?

Der findes nye pædagogiske retninger og linjer, der er 'bedre', end det vi gør. Men der har ikke været tid til pædagogiske drøftelser. Den tid skal findes.

Folkeskolens formål

§1. Folkeskolen skal i samarbejde med forældrene give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres forståelse for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling.

Stk. 2. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle.

Stk. 3. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Folkeskolereformens mål

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan.
- Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater.
- Tilliden til og trivsel i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis.

FOLKESKOLEREFORMEN. Hvordan gør vi?

Målstyret undervisning. Det klinger umiddelbart af bureaukratisk dokumentation – endnu en opgave oppefra, der tager tiden fra undervisningen. Nogle spørger, hvordan lærerne skal nå alle de omfattende individuelle mål for de enkelte elever. Andre får associationer til curriculum-læsning og derved en klar fornemmelse af at blive frataget indflydelsen på undervisningens form og indhold. Opgaven synes umulig.

Jeg har undersøgt lærerholdninger til målstyret undervisning via de mange debattråde på nettet. Der er ingen tvivl om, at emnet er genstand for en meget ophedet debat.

Synspunkterne deler sig i to: Målstyret undervisning er enten

1. enden på refleksion og lærerens autonomi, eller
2. et didaktisk planlægningsværktøj, der blandt andet er en forudsætning for reelt at kunne undervisningsdifferentiere.

Hvem har ret? Kan vi løfte debatten til konstruktiv videndeling og derved få øje på muligheder?

Refleksion og
lærerens
autonomi

Didaktisk
planlægnings-
værktøj

Brug for opkvalificering

Et andet relevant spørgsmål kunne være: Har lærerne krav på opkvalificering, når nye tiltag skal implementeres i undervisningen? Svaret er her et rungende ja! Selvfølgelig har lærerne brug for opkvalificering og efter-/videreuddannelse, ingen fagprofessionelle bliver udsat for samme reformiver som folkeskolelærerne, lidt ironisk kan man sige: Tak for tilliden til vores iboende kompetencer!

De forskellige holdninger til målstyret undervisning og den generelle usikkerhed omkring reformen skal vi drøfte, ikke kun med hinanden, men med alle skolens interessenter og i fællesskab søge efter løsninger.

Pædagogisk vision

I tiden efter lockouten har der været stærkt fokus på arbejdstid og arbejdsmiljø også i Århus Lærerforening. Det skal være sådan, at vi som lærere kan gå på arbejde med engagement og motivation – ikke med en overbevisning om, at opgaven ikke kan løses.

Det fokus bliver fastholdt. Men vi skal løfte blikket mod en pædagogisk vision der sikrer, at vi fortsat stiller det gode spørgsmål til os selv og til samfundet omkring os: Hvorfor holder vi skole?

Majbrith Frøsig, TR på Samsøgades Skole: Intentionerne om høj faglighed og høj trivsel blandt både elever og medarbejdere var synlig hos os sidste skoleår. Vi oplevede reformdage med forældreovertagelse så alle medarbejdere fik samme afsæt. Det blev efterfulgt af åbne ledelsesmøder, hvor medarbejderne fik mulighed for både at drøfte det nye i reformen samt pædagogik og didaktik.

Så ramte den nye virkelighed i august, hvor ideer og intentioner nu ikke længere var synlige i hverdagen. Organisering og struktur og de manglende muligheder for at mødes med relevante samarbejdspartnere kom til at fylde. De fagdidaktiske drøftelser og overvejelser, almenidaktikken samt muligheden for at udvikle og tilpasse undervisningen i forhold til emne, klasse og elev blev mindre og mindre.

Vi har i den grad brug for opkvalificering for at implementere de nye tiltag – men vi har også brug for tiden til at gøre det i – sammen! Hvordan skal vi tænke i nye måder at gøre tingene på/at optimere den tid vi har, når vi skal gøre det hver for sig?

De erfaringer, vi har gjort os i det første år, er vi nødt til at lære af og justere, så vi får fundet intentionerne frem igen og dermed et fokus på både didaktik, faglighed og nye måder at gøre tingene på. Århus Lærerforening kan hjælpe til med at sætte fokus på dette.

Generalforsamling 2015

Dagsorden

for Århus Lærerforenings ordinære generalforsamling
fredag den 20. marts 2015 kl. 16.30 – cirka 19.30
 på Scandic Aarhus City, Østergade 10, 8000 Aarhus C.

1. Valg af dirigent.
- 2a. Vedtagelse af forretningsorden.
- 2b. Valg af referent.
- 2c. Valg af stemmeudvalg.
3. Formandens beretning og debat.
4. Vedtægtsændringer.
5. Regnskab.
6. Indkomne forslag
7. Fastsættelse af formandens, næstformandens og kassererens honorarer.
8. Budget og fastsættelse af kontingent.
9. Eventuelt.